

Αγνώστου πατρός

Ο πατέρας μου στα χαρτιά ήταν «αγνώστου πατρός».

«Να πεθάνω όρθιος», έλεγε ο παππούς από το συνοικισμό, αυτή ήταν η κουβέντα του όταν τον ρωτούσαν πόσα ήταν τα χρόνια του. Γιατί τα χρόνια ήταν πολλά, αλλά πάνω του έδειχναν λιγότερα. Ήταν η κορμοστασιά, το ζωηρό βλέμμα, το γελαστό του πρόσωπο, κάτι άλλο που δεν φαίνονταν, ή όλα μαζί κι από λίγο; Χρόνια μετά εγώ κατάλαβα, από κάτι σκόρπια λόγια που άκουγα εδώ κι εκεί, ότι η αέναη νεανικότητα του παππού από το συνοικισμό οφείλονταν στο κάτι άλλο που δεν φαίνονταν. Δεν φαίνονταν για τους πολλούς, κάποιοι λίγοι όμως ήξεραν. Πρώτη και καλύτερη ανάμεσα σ' αυτούς τους λίγους ήταν κι η γιαγιά η Κυράτσα.

Έτσι την έλεγαν όλοι τη γιαγιά ανέκαθεν, όσο θυμάμαι εγώ τουλάχιστον, το βαφτιστικό της όνομα είχε ξεχαστεί. Κάθε απόγευμα η γιαγιά έπιανε το μικρό παραθυράκι που έβλεπε στο δρόμο και κάθονταν με τις ώρες, σκέφτονταν τα περασμένα, τότε που έμεινε χήρα στα είκοσι πέντε της, πάνω στα νιάτα τα καλά, με δυο μωρά ν' αναστήσει. Και μετά ο μεγάλος έρωτας για τον άλλον και τ' άλλα δυο παιδιά, τα μούλικά, καθώς έλεγαν οι άλλοι. Ας έλεγαν, τα λόγια πλήγωναν, αλλά ξεχάστηκαν, αυτή δούλεψε σκληρά και τ' ανάστησε κι αυτά. Κάθονταν

στο μικρό παράθυρο και κοίταζε στο δρόμο μέχρι να περάσει ο παππούς από το συνοικισμό και να σιάξει τη σκούφια του με το χέρι το ζερβί, της καρδιάς, κι αυτός ήταν χαιρετισμός με προορισμό και χωρίς φανερή ανταπόδοση. Μετά έφευγε από το παράθυρο η γιαγιά.

Αρρώστησε η γιαγιά, μπαινόβγαινε ο γιατρός στο σπίτι, «θα πεθάνει, δεν υπάρχει επιστροφή», μας έλεγε. Περιμέναμε να βγει η ψυχή της, ερχόντουσαν συγγενείς και γειτόνοι, την ξενύχταγαν. Πάθαινε κρίσεις, την ανασήκωνε ο πατέρας μου, η μάνα μου, την κρατούσαν. Η ψυχή της όμως δεν έβγαινε. Ήρθε ξανά και ξανά ο γιατρός, «άδικα με φωνάζετε», έλεγε εκείνος, «η γιαγιά θα πεθάνει». Τότε ο παλιός ο παππάς, που είχε το θάρρος στον πατέρα μου, τον έπιασε κατά μέρος και τα λέγανε, φάνηκε ότι είπε το ναι.

Πήγαν μετά και φέρανε τον παππού από το συνοικισμό, κι όταν αυτός ήρθε δεν μίλησε κανείς, κράτησαν όλοι και την ανάσα τους ακόμα. Ο παππούς μπήκε στο δωμάτιο, έπιασε το χέρι της γιαγιάς, κάθισε στο κρεβάτι δίπλα στο μαξιλάρι, έβαλε τ' άλλο χέρι του πίσω από την πλάτη της, την ανασήκωσε και την έφερε ν' ακουμπήσει απαλά στο στέρνο του. Η γιαγιά ήταν ήρεμη κι ένα αδιόρατο χαμόγελο σχηματίστηκε στο πρόσωπό της, ήμουνα ρε φίλε στην πόρτα και τα είδα, στη ζωή μου αν λέω ψέμματα. Κι έτσι όπως ήταν, έγειρε ελαφριά το κεφάλι της προς τα πίσω και κοιμήθηκε ήσυχα. Τότε ο παππούς από το συνοικισμό τής χάιδεψε απαλά το πρόσωπο και της έκλεισε τα μάτια.

Ο πατέρας μου, όπως γράφουν τα χαρτιά του, ήταν «αγνώστου πατρός», ως εκείνο το βράδυ που ξεψύχησε η γιαγιά η Κυρατσούλα.